

РЕШЕНИЕ

№ 10106

гр. София, 24.03.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 80 състав,
в публично заседание на 13.03.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Виржиния Петрова

при участието на секретаря Цветелина Заркова, като разгледа дело номер **12277** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. от Административно-процесуалния кодекс във връзка с чл.26 ал.4 от Закона за гарантираните вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя/ЗГВРСНР/.

Образувано е по жалба на Л. С. Н., ЕГН [ЕГН], постоянен адрес: [населено място], [улица], ет.6, ап.15, чрез адв.Д. Т. против Разпореждане № 4506-40-90/26.11.2024г. на директора на Фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“ при ТП на НОИ – С..

Жалбоподателя твърди, че акта е постановен при неправилна фактическа обстановка, при липса на мотиви и допуснати нарушения на административнопроизводствените правила и в противоречие с материалния закон, тъй като работодателят не е изплатил гарантирани вземания, представляващи обезщетение за неспазено предизвестие при прекратяване на трудовото правоотношение, както и обезщетение за неизползван платен годишен отпуск за период, през който жалбоподателката е била в майчинство. Твърди се, че административния акт е постановен в нарушение на чл.3 от ЗГВРСНР, тъй като свързаните с прекратяването на трудовото правоотношение обезщетения винаги се изчисляват едновременно с последното трудово възнаграждение. Обезщетенията за неизползван платен годишен отпуск и неспазено предизвестие идват да обезщетят различни по основание вреди и са относими към различен период от правоотношението в сравнение с трудовите възнаграждения, които се отнасят само

и единствено за трудовата дейност.

Излагат се още съображения за липса на мотиви за издаването на процесното разпореждане, както и непосочване основанието за приемането му. Работодателят изобщо не е подавал справка по чл.4 от Наредбата, респ. не е ясно какво е изплатено на жалбоподателката.

Иска се отмяна на акта по същество или връщането му на административния орган със задължителни указания по прилагане на закона.

Ответната страна - директора на Фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“ при ТП на НОИ – С. изразява становище за неоснователност на жалбата и моли оспорването да бъде отхвърлено.

Процесната жалба е допустима и редовна, като подадена от активно легитимирано лице, адресат на заповедта, в срока по чл.149 ал.1 от АПК, срещу подлежащ на обжалване акт по чл. 26 ЗГВРСНР, в съответствие с изискванията на чл.150 и чл.151 от АПК и като такава подлежи на разглеждане по същество.

По съществото на спора, с оглед твърденията на страните и предмета на служебна проверка по чл.146 АПК, съдът установи и приема:

Оспореният акт е издаден от компетентен орган, съгласно чл.26 ал.1 от Закона и в съответствие с изискванията за форма на акта нормативно установени по силата на същата разпоредба.

Относно спазването на процесуалните правила:

Със заявление-декларация за отпускане на гарантирано вземане от 15.07.2024г., Л. Н. е сезирала директора на ТП на НОИ-С. град с искане за отпускане гарантирано вземане по ЗГВРСНР с деклариран работодател „ЕП и ИК“ ЕООД, ЕИК-203862990 с декларирано трудово правоотношение на длъжност „юрисконсулт“ по трудов договор сключен на 04.09.2019г. и прекратен на 12.07.2024г.

По преписката няма предизвестие до служителя, че във връзка с открито производство по несъстоятелност на работодателя считано от 11.07.2024г., трудовият договор се прекратява. Приложена е Заповед № 7/11.07.2024г. за прекратяване трудовият договор. На служителя следва да се изплатят обезщетения по чл.224 ал.1 КТ/за неизползван отпуск/ и по чл.220 ал.1 КТ-за неспазено предизвестие.

Приложена е и декларация от работодателя, от която е видно, че на всички служители и работници са изплатени трудовите възнаграждения.

Установено е, че съдебното решение за откриване производството по несъстоятелност е вписано в ТР на 11.07.2024г., обстоятелство, което съдът установява и при служебна справка в режим на свободен достъп на интернет страницата на Търговския регистър по ЕИК на юридическото лице.

Съгласно чл.4 ал.1 от Наредбата - в срок до 21 дни от вписване на съдебното решение по чл. 6 ЗГВРСНР в търговския регистър работодателят изготвя за всяко правоимащо лице справка по образец съгласно приложение № 1. Такава справка липсва по преписката.

По силата на ал.2 на посочената разпоредба - справката се изготвя в 3 екземпляра - за лицето, за ТП на НОИ и за работодателя. Екземплярът за правоимащия работник или служител се връчва лично или се изпраща чрез лицензиран пощенски оператор с обратна разписка. По делото липсват данни препис/копие от справката да е изпратено на лицето.

Посоченото обстоятелство преклудира и възможността за приложение на процедурата по чл.6 от Наредбата, съгласно която разпоредба работниците и служителите могат да

оспорят данните в справка по чл. 4, като подадат възражение пред работодателя в срока по чл. 5, ал. 1., в следствие на което работодателят следва да информира контролните органи на НОИ за получените възражения и дава становище по тях в хода на проверката, както и да прецени основателността на възраженията, като издаде или откаже да издаде нова справка до приключване на проверката по чл. 5, ал. 1/ал.2 и ал.3 на чл.6/.

Невръчването на препис от справка на жалбоподателя е ограничило в пълна степен възможността на жалбоподателя да упражни правото си на възражение, като предизвика предварително контролно производство относно установяване верността на подадената справка.

Върховния административен съд е имал възможност да постанови, че нормата на чл.5 от ЗГВРСНР възплащава принципа, че неправомерното поведение на работодателя не може да е причина за неизплащане на работника на гарантираните му от Фонда вземания/виж Решение № 9855 от 3.11.2022 г. на ВАС по адм. д. № 2177/2022 г., VI о/. Като продължение - съгласно чл.5 от Наредбата в едномесечен срок от вписване на съдебното решение по чл. 6 ЗГВРСНР в търговския регистър контролните органи на НОИ извършват проверка по реда на Инструкция № 1 от 3 април 2015 г. за реда и начина за осъществяване на контролно-ревизионна дейност от контролните органи на Националния осигурителен институт при работодателя по изготвените справки и съставят констативен протокол в 3 екземпляра - един за работодателя и два за ТП на НОИ. Към констативния протокол се прилагат изготвените от работодателя справки за ТП на НОИ, копие от съдебното решение за откриване на производството по несъстоятелност и документи, удостоверяващи упражняването на дейност най-малко 12 месеца преди началната дата на неплатежоспособността, съответно на свръхзадължеността.

Видно от представената административна преписка – такъв протокол не е изготвян, нито връчван на Л. Н..

Дори да се приеме, че проверката е образувана въз основа на Наредбата, а не в хипотезата на сезиране, /т.е. на основание чл.28 ал.2 от Инструкцията вр. чл. 5 от Наредбата/, то по силата на чл. 29 от посочената Инструкция, следва да е налице заповед за извършване на проверка/щом е по преценка на ръководителя на ТП на НОИ а не по искане на осигурители, осигурена, ведомства и организации/. Такава заповед също не е приложена по делото. И в този смисъл независимо, че чл.32 ал.4 от Инструкцията предвижда възможност да не бъде съставян констативен протокол, то за да бъде установено наличието на реално извършена проверка следва да е налице както съответната заповед изискуема в хипотезата на чл.28 ал.2 и чл.29 от Инструкцията, така и да е налице друг документ удостоверяващ констатираните факти и обстоятелства /арг. чл.32 ал.4 Инструкцията/.

По преписката е приложен Констативен протокол №КГ-5-21-01749627/31.10.2024г., в който за жалбоподателката е посочено само, че същата е била във временна нетрудоспособност за периода 25.03.2023г. до 11.07.2024г. вкл. и е получавала обезщетения по реда на чл.53 от КСО и по чл.50, ал.6 от КСО.

Друг е въпроса дали след като нормата на Наредбата, предвиждаща приложимост и препратка към Инструкцията регламентира изрично изготвянето на протокол за извършена проверка е възможно чрез позоваване на нормите на инструкцията протокол да не бъде съставян. Независимо от отговора на този въпрос - и в двете хипотези липсата на протокол или липсата на друг документ удостоверяващ

извършена проверка с констатирани обстоятелства налага извода, че такава не е извършена редовно, с което следва да се приеме, че нормата на чл.5 от Наредбата е нарушен.

На следващо място – в оспореното Разпореждане липсва указание на каква база е изготвено. Липсва, каквото и да е изложение, за това взети ли са предвид и за кой период ведомостите за заплати на работодателя в съответствие с изискванията на чл. 3 от ЗГВРСНР. Не са представени Констативен протокол и извлечения от счетоводната документация на дружеството в несъстоятелност, от които да е видно, че е извършвана проверка и е установено по безспорен и категоричен начин кои са начислените и неизплатени парични обезщетения в полза на жалбоподателя съгласно чл. 3, т. 1 и т.2 от ЗГВРСНР.

Всичко дотук изложено налага извода, че не е спазена задължителната процедура по Наредбата, което е довело до издаване на административен акт в противоречие с изискването на чл. 35 от АПК, както и че административният орган е допуснал неизпълнение на задълженията си по чл. 9 и чл. 36 от АПК, вменяващи му задължение да събере и оцени служебно всички необходими и относими доказателства за правилното установяване на вида и размера на гарантираното вземане на правоимащото лице. Липсата на изпълнена процедура и конкретно изложени мотиви е довело до нарушаване правото на защита на жалбоподателя.

От своя страна, доказването в административния процес се характеризира като дейност по издирване и установяване на правнозначимите факти, а установяването на съществуването на фактическите основания, посочени в административния акт е в тежест на административния орган. Той трябва да установи и изложи вярната фактическа обстановка, при което да обоснове от правна страна реда и начина, по който тя рефлектира върху правото на лицето за гарантирани вземания при несъстоятелност на работодателя по чл. 4 ЗГВРСНР. Това изискване обаче не е спазено от страна на ответника, като освен дотук изложеното, следва да се посочи още:

В представената преписка липсват данни и каквато и да е била индикация за спазване на разпоредбата на чл.9 от Наредбата. Съгласно чл.9 ал.1 от Наредбата – териториалното поделение на НОИ разглежда подаденото заявление-декларация и приложените към него документи, като ги съпоставя с данните от констативния протокол, от Регистъра на осигурените лица и от Регистър "Трудови договори".

Въз основа на направената преценка ТП на НОИ изготвя проект на разпореждане за изплащане или за отказ за изплащане на гарантирани вземания/чл.9 ал.2 Наредбата/.

Съгласно чл.9 ал.3 от Наредбата - документите по ал. 1 и 2 се изпращат на директора на фонда в 14-дневен срок от получаването на заявлението-декларация.

При липсата на представени по преписката, респ. изготвени такива документи остава неясно как е упражнена решаващата дейност на компетентния орган.

Установяването на съществуването или несъществуването на фактическите основания, посочени в административния акт е в тежест на административния орган. Произнасянето на органа, трябва да е мотивирано въз основа на изясняването на всички изискуеми предпоставки и събрани доказателства съгласно нормативната уредба, което в случая не е извършено.

В този смисъл следва да се приеме, че всички отделно констатирани процесуални нарушения водят до извода за нарушение и на разпоредбата на чл.35 от АПК, поради което оспореният акт следва да бъде отменен и върнат на административния орган за

ново произнасяне при спазване на цялата нормативно разписана контролна процедура по установяване на подлежащите на изплащане възнаграждения и свързаните с тях, т.е. дължимите от работодателя по силата на нормативен акт, обезщетения. Успоредно с това е нарушено изискването за мотивираност на административният акт, така, като за съда не е налице възможност да проследи решаващата му дейност с оглед нейното базиране на установени факти и обстоятелства. Формалното излагане на фактически и правни основания без установяване на нормативни изискуеми обстоятелства, при това по начина по който е нормативно регламентирано установяването им/в случая – формален и ясно разписан/ налагат извода, че оспореното решение е постановено в нарушение на производствените правила довело и до нарушение на изискванията за мотивираност на акта – основание за отмяна по чл. 146 т.3 АПК.

При този изход от спора и съобразно нормата на чл. 143 ал.1 АПК, жалбоподателят има правото на разноски, каквато претенция е заявил още с депозираната от него жалба. Като съобрази, че по делото са представени квитанция за внесена държавна такса в размер на 10лв. по сметка на АССГ и договор за правна защита и съдействие с договорено възнаграждение в размер на 1500.00 лв., съдът приема, че това е и сумата, която следва да му бъде присъдена.

С оглед изложеното и на основание чл. 173 ал.2 от Административно-процесуалният кодекс, Административен съд София-град, 80 състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Разпореждане № 4506-40-90/26.11.2024г. на директора на Фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“ при ТП на НОИ – С..

ИЗПРАЩА преписката по заявление-декларация за отпускане на гарантирано вземане подадено от Л. С. Н. на директора на Фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“ при ТП на НОИ – С., за ново произнасяне при спазване на указанията дадени с мотивите на настоящото решение.

ОСЪЖДА Фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“ да заплати на Л. С. Н., ЕГН [ЕГН] сумата от 1510.00 /хиляда петстотин и десет/ лева съдебно-деловодни разноски.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

Препис от решението да се изпрати на страните.